

SLOVENSKI NAROD.

I haja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

K zgodovini fundamentalnih člankov.

Ko se je povodom smrti bivšega finančnega ministra Lonyasa v nekaterih listih trdilo, da se mora pokojniku pripisovati dvomljiva zasluga, da je pokopal fundamentalne članke in z njimi ministerstvo Hohenwartovo, čutl je stari, a še vedno koketni Beust potrebo, oglašiti se, da bi s tem, če nič drugega, vsaj to dokazal, da je še živ, da bi pri še živem telesu ne zapal popolnej, a pošteno zasluženej pozabljenosti.

Ta mož, ki je tako osodepolno posegal s svojo nesrečno roko v avstrijsko zgodovino, poslal je „Pester Lloyd“ in „N. fr. Presse“ diplomatično noto, v katerej spisuje fundamentalnih člankov zgodovino. Če tudi vsega v tej noti ne verujemo do pičice, zdi se vendar umestno, priobčiti jo, ker je, če ne v drugem, vsaj v tem zelo poučna: kako mali uzroki čestokrat določujejo osodo narodov. To Beustovo poročilo slóve:

„Po padci grofa Rharda Belcredi-ja, čegar ladija se je razbila ob načrtu izrednega državnega zbora, se je v merodajnih krogih Beustu čestokrat očitavalo, da je grofu Belcrediju prerano nasproti stopil, kajti slednji more po svojem preranem padci trditi: da bi država ne imela nobenega poznejših državnopravnih bojov, ko bi se mu bilo dovolilo, napraviti poskušnjo z izrednim državnim zborom. Spominjajoč se teh očitaj, bil je grof Beust, ko se je pričela nova fedarilistična poskušnja, jako zadržljiv. Sporazumljenja o septemborskem reskriptu mej grofom Hohenwartom in državnim kancelarjem sploh ni bilo in vsebino tega akta zvedel je grof Beust stoprav tedaj, ko je bil deželnemu zboru českemu že odposlan. Ko so pa po grofu Hohenwartu napeljeni dogodki bili že v popolnem razvoji, obiskal je nekoga dne grofa Beusta ministerski predsednik rekoč mu, da je čul, da grof Beust, ni sporazumljen z njegovo politiko, o čemer se mora temboj čuditi, ker je grof Andrassy tej politiki popolnem pritrdil. Grof Beust, po tej izjavi jako presenečen, odpošlje nemudoma grofu Andrassy-ju brzojavko z vprašanjem, je li v istini pritrdil fundamentalnim člankom. Odgovora na to brzojavko ni bilo, pač pa je grof Andrassy

prišel sam na Dunaj in državni kancelar imel je priliko, da je ogerskemu ministerskemu predsedniku razložil svoje temeljite pomisleke proti novemu ustavnemu projektu. Grof Andrassy pa ni kazal veliko pripravljenosti, da bi v tej stvari kaj začel; rekel je, da je ta zadeva čisto avstrijska, ki se Ogrov ne tiče, v katero se kot ogerski ministerski predsednik ne more umešavati. Na to je grof Beust javno pričel svoj naskok na fundamentalne članke in na kabinet Hohenwartov.

V 13. dan oktobra 1871 predložil je kancelar cesarju spomenico o novem ustavnem projektu. V tej spomenici osvetil je posledice za vse notranje razmere države, kakor tudi zvezo z vnanjim položajem, osobito z ono politiko Nemčiji nasproti, katero je Beust v decemberski noti 1870 pričel ter v svojem programskem govoru v juniji 1871 delegacijam natančno razložil. Malo tednov prej, predno se je postavila ta spomenica, vrnil se je Beust iz Gasteiza, kjer sta istodobno bivala nemški cesar in knez Bismarck, in več, nego verjetno je, da so v decembru 1870. l. zasnovani odnošaji mej Avstro-Ogersko in novo nemško državo v osobnem občevanji državnikov se utrdili. Beustova spomenica imela je vspeh. Možno, da celo verjetno je, da so ob enem tudi drugi vtrčni uplivi skušali dobiti veljave, kajti v Ogerskej se neso strinjali z nazori grofa Andrassy-ja in Deakova stranka se je močno bala, da bi fundamentalni članki imeli slabe nasledke za dualizem, zlasti ker so se v vojaške granici prikazovala opasna znamenja. Vnanji učinek spomenice bil je ta, da se je sklical sovet krone. Bajka je, da bi bil grof Andrassy v tem ministerskem sovetu imel veliko ulogo in ta misel je menda le navstala vsled napadov, katere so česki listi in Schaffle-ja glasilo pričeli proti ogerskemu ministerskemu predsedniku — spominjamo le na članek: „Kralj Andrassy“. Obširneje sta v tem imenitnem ministerskem sovetu govorila le dva ministra: Državni kancelar in jeden minister iz kabineta Hohenwartovega. Ko je grof Beust izgovoril v smislu svoje spomenice, poprijel je besedo grofa Hohenwarta kolega, finančni minister baron Holzgethan. Razpeljal je misel, da ima

Avstrija aktivne in pasivne dežele in ustava mora biti tako uravnena, da močni pomagajo slabim. Kako pa, vprašal je Holzgethan, bodo pasivne dežele sesale na prsih dolenje in gorenje Avstrije, ako se uvede taka organizacija, kakršna je v fundamentalnih člankih? Na vse pisotne in na cesarja samega napravilo je močen utis, ko je stari, sicer jako suhoparni Holzgethan se uprav razgrel proti ustavnemu projektu Hohenwartovega kabineta. Za Holzgethanom govoril je grof Andrassy nekoliko besed. Izjavil je, da se strinja s predgovornikom in da se tudi njemu fundamentalni članki zde jako nevarni. Naposled govoril je še grof Lonyay, kazoč na mnenje v Ogerskej, katero so prouzročili fundamentalni članki. Tako se je vršil ministerski sovet in noben minister po končanem sovetu niti slutil ni, kako bode odločilo. Malo dnij pozneje in epizoda Hohenwart bila je končana. Res pa je, da kratko potem, tudi grof Beust ostavil državno pisarno.“

Splošno delovanje „Slovenskega učiteljskega društva“.

Dné 11. novembra t. l. je nekdo dobro opisal v „Slovincu“ sedanje ne prav vesele razmere slovenskega učiteljskega društva, priporočal posebno literarno delovanje ter v tej zadevi dal odboru nekatere svete. Rodoljubje me nekako sili, da še jaz nekoliko o tem spregovorim. Tudi meni se dozdeva slovenska pedagogika jako potreben pripomoček našim učiteljem in sem ravno tega mnenja, da bi nam sedaj najbolj ugaljal dober prevod, ker zanj bi se še najlaže doseglo ministersko odobrenje. Pri domoznanstvu naj bi se poleg važnih zgodovinskih dogodkov, pravljic in narodnih pesnij ne pozabilo na životopise zgodovinskih oseb. Po novinah smo tudi brali, da namerava ministerstvo v zvezi z učiteljstvom prenarediti učni načrt za realije. Zelo ustreglo bi se gotovo našim učiteljem, ako bi pozneje „učiteljsko društvo“ izdalo na podlagi novega načrta posebno knjigo za realije učiteljem v rabo; mladina je v tej stroki že tako preskrbljena z dobrimi berili. Jako primerno podjetje bi bilo izdavanje „Pedagogičnega letnika“, kakoršnega so nameravali pred par leti izdajati nekateri učitelji — ali zaradi

LISTEK.

Kmetški hiši.

Mogočna nisi, ne prostorna,
In stávil te umetnik ní,
Bolj kot bogata si uborna,
Priprosta selska hiša tí.

In vender ne paláč ogromnih,
Ne njih bleskú ne bom slavíl;
A tebi, dom seljakov skromnih,
Nesmrten venec rad bi zvil.

Pač res ubog sí, mal, neznamen;
A dàsi mal in ne slovít,
Kakó ti nam si blagodaten,
Kakó ti nam si znamenít.

Pomnik le redek še se dviga,
Ki nam je davnih dní glasník;
Ti naša si najstarša knjiga,
Pravečen živ nam spomeník.

Pravljice, zgodbe praviš davne,
Ti v rěkih čuvaš pramodróst,
Pradede nam opevaš slavne
In src radósti in njih bridkósti.

Ti šege stare si ohranil:

Deduje jih po oči sin;
Le tí naš jezik si obranil,
Da ní zatrl nam ga tujčin.

Kar čas nam dal je davna leta,
Največ občeval si nam tí;
Kar zdaj nam daje in obeta,
Pod kmetško streho se rodí.

Ta hiša nam je mati krušna,
Domovju steber je čistít,
Iz kmetških hiš nam hrana dušna,
Iz kmetških hiš omíke svít.

Ne v hiš mogočnih jasnem sevi,
Ki marmornat jih krije krov;
Pod nizko streho v skrajni reví
Rojen rešník je vseh rodóv.

In ne v dvoranah bogatina,
Kjer blesk bogastva te slepí;
Kjer dom seljaških je trpinov,
Rešenja zor se nam žari:

Kar mož nebesa so poslala,
Da večnih nas otmó grobóv,
Vse mati kmetška je zibála,
Iz kmetških so izšil domóv.

Od tam nam mísleci globoki,

Od tam klicarji k nebu nam,
Od tam nam pesniki — proroki,
Za dom borilci vsi od tam.

In vem, da to jim srečno vspéje,
Da spone vse nam razdrobé,
Da dní nam priboré jasnéje,
Ter naše proslavé imé...

Zató ti slava peta bodi,
Oj zibel naših boljših dní,
Nebó ti tisoč sreč prisodi,
Ves blagodar na té razlji.

Naj vedno mirno bi živela,
Noben ne vzbujaj te vihár,
Ogiblji se gromóv te strela,
Zanašaj grozni ti požár.

Da srečno v vek si bivališče
Krepostnih žen, poštenih mož;
Daj Bog, ti slavnih mož rodišče,
Da zibel še slavnéjših boš!

S. Gregorčič.

„Soča“.

prepčle podpore morali to delo opustiti. Pedagoški letnik prinašal naj bi razne pedagoško-didaktične in metodične spise s posebnim ozirom na realije, ako se za te ne izda posebna knjiga.

Opozoriti moram tudi odbor tega društva še na neko drugo jako važno zadevo. Pri drugih jed nakih društvih, kakor pri hrv. učiteljskem društvu, koroškem „Lehrervereinu“, štajerskem „Lehrerbundu“ in pri „deutsch-oesterreichischem Lehrertagu“ je že stara navada, da se predstavlja letno zborovanje iz mesta v mesto. Mari bi li to ne ugajalo slovenskim učiteljem in domači stvari? Slovensko učiteljsko društvo je po svojem sedanjem delokrogu pač le seperatistično kranjsko, to pa zelo upliva, da se naši koroški in štajerski tovariši raje oklenejo nemških društev, ki so jim bliže in jim več ponujajo. Tam pa se tudi tujega duha navzamejo. Ali bi ne bilo mogoče, da bi se letno zborovanje slovenskega „učiteljskega društva“ n. pr. jedenkrat vršilo v Ljubljani, drugi pot pa v Celju, Bečljaku, v Gorici ali kje drugod? Na ta način bi se zbirali in spoznavali mej seboj vedno bolj slovenski učitelji iz raznih pokrajin, kar bi imelo le dobre posledice in tudi tako zanemarjeno pedagoško-literarno delovanje oživilo. Število drušvenikov bi se s tem gotovo podvojilo in slovenski učitelji bi na to že reprezentovali močno stranko. „Slovensko učiteljsko društvo“ bi se le potem zaslužilo svoje ponosno ime, ki je do zdaj le bolj skrito v neki hiši na sv. Jakoba trgu v Ljubljani. V dosego tega smotra pa nam pomagaj Bog in naša sloga! „Svoji k svojim“ naj bo naše geslo! Vaški J.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. novembra.

Državnemu zboru se bode v jednej prvih sej predložil državni proračun in budgetni provizorij. Poslednji se bode moral rešiti pred božičem. Razun tega neki v prvih sejah državnemu zboru predloži vlada tudi predlogo, da se suspensija porotnih sodišč za Dunaj in okolico še podaljša. Ker se bode zbor že okoli 20. marca zaključil, bode težko rešil še kako drugo važno stvar razun državnega proračuna, to tem manj, ker bode opozicija si gotovo prizadela, da vsako stvar zavleče, da bode potem pri volitvah lažje kazala na neplodovitost zboru, v katerem so avtonomisti bili v večini. — Dnevni red prve seje državnega zboru je že razglašen in je: 1. Prvo branje vladne predloge, ki se tiče prodaje erarnega poslopja št. 799 v Jacobergasse na Dunaji; 2. prvo branje predloga poslanca Poschla, dr. Nitsche-a in tovarišev o zakonitem urejenju visokosti obresti; 3. poročilo budgetnega odseka o 13 letnem poročilu kontrolne komisije državnega zboru; 4. poročilo legitimacijskega odseka o volitvah nekaterih poslancev.

Veliko veselje je bilo mej oficijozni zaradi poslednjega govora mladočeskega poslanca dr. Eduarda Gregra v Slaneh. Naša stara Lajbaherica je z velikim veseljem konstatovala, da se narodni radikalizem bliža svojemu koncu. Ko smo pa mi prečitali govor tega českega poslanca, smo se pa prepričali, da on nikakor ni za las odstopil od svojega programa. Ko je omenjal zveze z nemškimi konservativci, je takoj omenil, da je za Čebe pač vse jedno, da le dobe narodne pravice, naj jim k temu pomore, kdor koli hoče. Ali ni s tem dovolj jasno izrekel, da je on samo zato za sporazumljenje s konservativci, da ti pomagajo Čehom pridobiti narodna prava. Sporazumljivost s českimi veleposestniki je pred vsem za to priporočal, da bodo ti pomogli, da kedaj lex

Kvičala res postane zakon, tedaj tudi tukaj je priporočal spravljivost samo zaradi narodnih teženj. Da pa je za solidarnost mej Čehi vodja Mladočehov sedaj bolj vnet, kakor kadar si bode, je lahko razumeti. Volitve za državni zbor so pred durmi, nemški liberalci na Českem se že zanje pripravljajo in hujskajo po deželi, zato je treba solidarnosti mej českim življem, da si bodo mogli Čehi ohraniti vse svoje sedanje sedeže, ali pa še katere pridobiti. Zjedineni se bodo morali ustavljati nemški brezozirnosti. Iz povedanega mislimo, da čitatelji lahko posnamejo, da dr. Gregar ni zatajil narodnega mišljenja, a je le podredil svoj liberalizem narodnostim načelom, ter da je veselje mej vladnimi pristaši bilo prezgodnje.

Kakor „Ungar. Post“ ve povedati snide se **hrvatski** sabor še le po božiči. Njega naloga bode pred vsem voliti člane v regnikularno deputacijo. Budgeta pa ne bode obravnaval v tem zasedanju, vlada bode samo zahtevala štirimesečno indemnitet.

Oisek **ogerske** zbornice poslancev za presretovanje predloge o reformi gospodske zbornice je vsprejel načrt za podlago specialnej debati. — Zbornica bode še pred Novim letom rešila budget. Pri budgetnej debati je pričakovati burnih govorov.

Vnanje države.

Ker general Cialdini ni hotel prevzeti predsedništva **italijanskega** senata, imenoval se bode za to mesto general Durando. Ta general jo v ministertvu Rattazzijevem bil minister vnanjih zadev.

Konečni račun svetovne razstave v Parizu leta 1878 kaže 55,343.477 frankov stroškov in 22,685 197 dohodkov, tedaj ima **francoska** država 31 658.280 frankov zgube. — V zbornici se še vedno nadaljuje budgetna debata. Vlada mora od raznih strani slišati huda očitjanja zaradi svoje finančne politike. Finančni minister je naznanil, da vlada hoče upe- ljati nov davek na pijače.

Nemški narodni liberalci so jako nevoljni, da so poslednje volitve zanje tako neugodno izpale. Zato sedaj premišlujejo, kako bi se dal položaj v bodoče spremeniti. Splošna volilna pravica jim več ne ugaja, in njih glasila že zahtevajo, da bi se pri- krajšale. Pred volitvijo so zatajili svoje liberalno mišljenje, nazore, za katere so se prej leta in leta borili, sklepali so alijance na levo in na desno, s konservativci in socialisti. A posledice zanje neso bile ugodne. Druge stranke so si opomogle z ujih pomočjo, oni sami so pa le izgubili. Zato ni čuda, da sedaj obupujejo in mislijo na sredstva, koje bi nobenemu liberalcu niti na misel ne smela priti. Pravega uzroka njih poraza pa ne spoznajo v svojeji zaslepljenosti, namreč tega, da so vse sami zakrivali s tem, da so zatajili svoj prejšnji program, da se je narod zaradi njih neznačajnosti obrnil od njih. —

Ne samo „Times“, ampak tudi drugi angleški listi trdijo, da je Nemčija samo zato sklicala **afriško konferenco**, do popolnem osami Anglijo. Saj je pa tudi jasno, da Bismarck ni sklical te konference samo zaradi Afrike in tamošnjih nemških kolonij, temveč da pokaže mogočnost Nemčije. Pred nekaterimi leti bi Francija nikakor ne bila šla na konferenco v Berlin, pa tudi Anglija bi ne bila dovolila, da bi se za tako važno prekomorsko vprašanje kje drugej sešla konferenca, nego v Londonu. Zvitej nemške diplomacije se je pa sedaj posrečilo to konferenco spraviti v Berlin, in to je že jako pomenljivo. Konferenca je konec prošlega tedna zaslislala vse izvedence in bode na podlagi njih izjav nadaljevala svoja dela. Kakor se govori priznala bo Association Africaine vsa prava ob Kongu.

Mej **Kitajem in Francijo** se še dozdi, da ni doseglo nikako sporazumljenje. Kantonski podkralj je objavil oklic na prebivalce, da naj se preoblečejo in ponudijo Francozom za delavce in vojake ter tako preoblečeni sežgo jim ladije. Tudi naj z otrovanjem jedij in pijač more Francoze itd. Za taka junaška dela obeta podkralj prebivalcem velike na-

grade. Nek telegram admirala Courbete javlja, da je 400 Francozov razrušilo kitajske utrdbe na cesti iz Kelunga v Tamsui. Francozi mislijo s tem prisiliti Kitaj k prijenljivosti, da na Formozi ostanejo in se tam utrdé. Kitaj ni hotel pustiti Japancev na tem otoku, še manj bode Francoze, ter se bode dal rad pogoditi, da le francoska posadka odide od tam. Minuli teden je iz Algiera odšlo 2000 vojakov v Tonking na pomoč, 2000 jih pa odide še ta teden.

Iz **Sudana** prihaja vest, da je Gordon ustasem vzel jeden top, ter da se je pet sto Mahdijevih privržencev pridružil Gordonu. Ustajniki so zopet zasedli Berber. Suakimski kadi, Abd-el-Kader, se je pridružil ustajnikom. Blizu Sonk-el-Erbeina stoji kakih 4000 dobro oboroženih korlofanskih strelcev pod poveljstvom nekega bivšega egiptovskega častnika. Angleška ekspedicija, ki ima oti G. rdona, se je povišala na 10 000 mož. Vseh angleških vojakov je sedaj v Egiptu 15.000.

Republikanska stranka je pri volitvah raztrosila vest, da bi Cleveland, ko bi postal predsednik **severnoameriških** zjedinenih držav, kratil pravice zamorcem, kar bi pa imelo slab upliv na narodno-gospodarski razvoj. Cleveland po časnikih zanikava to vest, in pravi, da je kaj takega nemogoče brez revizije ustave, ta se pa pri sedanjih razmerah ne da izvesti.

Dopisi.

Iz **Ptuja** 21. novembra. [Izv. dop.] Čestitim čitateljem „Slov. Naroda“ je že itak znano, da ima tukajšnja Čitalnica svoj „Narodni dom“. K nakupu tega „doma“ pomagali so razven rodoljubov našega okraja tudi iz Središča, Ormoža in Maribora. Ta „dom“ je zdaj središče in zbirališče vseh zavednih Slovencev našega okraja in to je nemčurjem trn v peti in prê tudi našemu gospodu — okrajnemu glavarju.

Duševna hrana pa nam ubogim zemeljskim črvičem ne zadostuje, treba je tudi telesne hrane.

Čitalniški odbor torej ukrene, prositi za koncesijo t. j. dovoljenje za krčmo in kavarno. Mimogrede omenimo, da je bila v navedenej hiši od leta 1829 do najnovejšega časa nepretrgoma gostilna. Koncesijo dala je tudi prva instanca vzlic ugovoru tukajšnjega mestnega zastopa, v katerem je mnogo od slovenskega kmeta obogatelih, a zelo zagrizenih nemčurjev. Občina uložil priziv na namestništvo, a slednja ga tudi ovrže. Toda mestni očetje, rekše: zagrizenci mej njimi, — kajti g. župan sam ni bil za rekurz, — še neso imeli mirne vesti, zato je sklepejo napraviti priziv še na ministerstvo. In „naše“ ministerstvo ustreglo je res prizivu občine in v prvej instanci dovoljena koncesija je sedaj ničevna. Splošno veselje in krahot mej nemčurji.

Ko se nam popečiteljstva naredba uroči, vidimo v njej črno na belem: okrajno glavarstvo vprašalo se je od ministerstva, je li gostilna na „Narodnem domu“ potrebna. Odgovor bil je negativen.

Kaka je bila izjava okrajnega glavarstva, navajali ste že od besede do besede. Ker so vas zaradi tega zaplenili, ne bodem več pouavljal in kritikoval te doslednosti.

K veselju nemčurjskih in zagrizenih mestnih mož pa mi je še dostaviti, da to veselje ni dolgo trajalo, kajti čitalniški udje shajajo se prav marljivo v „Nar. domu“, kjer tudi brez koncesije vse potrebno dobivajo in kamor nemčur niti polukniti ne sme. Ptujka občina pa vsled tega svojevoljnega

Rodbinska sreča.

(Roman grofa L. N. Tolstega, poslovenil I. P.)

Prvi del.

III.

(Dalje.)

Šla sem k svetemu obhajilu, kakor sem se namenila, na mojega godu dan. V mojih prsih je bila tako popolna sreča, ko sem se vračala ta dan iz cerkve, da sem se bala življenja, bala vsacega utisa, vsega tega, kar bi utegnilo motiti mojo srečo. Jedva smo stopili iz voza, kar je po mostu pridrdrala znana kabrioleta in zagledala sem Sergeja Mihajliča. Pozdravil me je in šli smo skupe v sprejemno sebo. Kar ga poznam, še nikoli nesem bila tako mirna in samovestna ž njim, kakor ta dan. Čutila sem, da je v meni bil ves nov svet, katerega je on razumel, kateri je pa bil višji od njega. Niti v najmanjšej zadregi nesem bila. On me je moral razumeti, kajti bil je posebno ljubezniv in prijazen z menoj. Šla sem h glasovirju, pa on ga je zaprl in spravi ključ v žep.

— Ne kvarite svoje dobre volje, rekel je, — v vašej duši je sedaj taka muzika, da je ni lepše na svetu.

Hvaležna sem mu bila zato, in h kratu mi je bilo malo neprijetno, da je le prelahko in prejasno razumel vse, kar bi bilo moralo biti za vse skrito v mojem srci. Pri kosilu je povedal, da je prišel pozdravit me, in h kratu poslovit se od mene, ker že drugi dan pojde v Moskvo. Ko je to govoril, gledal je Katijo; potem je pa malo pogledal mene in videla sem, da se je bal, zapaziti kak nemir na mojem obrazu. Pa jaz se nesem niti začudila, niti vznemirila, pa tuli ne vprašala, ali za dolgo? Vedela sem, da bode to povedal, in vedela sem, da pa nikamor ne pojde. Kako sem to vedela? Sedaj nikakor ne morem objasniti tega; pa ta dan se mi je zdelo, da sem vse vedela, kar je bilo in kar bode. Bila sem, kakor v prijetnih sanjah, ko vidimo v proteklost in bodočnost, ko celo vemo, kako se bode kaj zgodilo.

Hotel je oditi takoj po obedu, pa Katija je bila od kosila ustala in šla spat, ter on ljo je moral počakati, da se prebudi, da se poslovi od nje. V salon je sijalo solnce in šla sva na teraso. Ko sva se usela, začela sem govoriti, kar je imelo odločiti osodo moje ljubezni. Začela sem govoriti ne prej, ne pozneje, ampak baš isti trenutek, ko sva se usela,

in nič nesva poprej govorila, ter ni bilo še nikakega tona ali značaja najinemu razgovoru, ki bi bil mogel ovirati me povedati, kar sem hotela. Jaz sama ne vem, kje se je vzela v meni taka mirnost, odločnost in točnost v izrazih. Kakor bi ne bila jaz, a nekaj družega, od moje volje nezavisnega govorilo. On je sedel meni naproti, naslanjal se na držaj in potegnil k sebi vejico bezgovega grma ter trgal perje. Ko sem začela govoriti, spustil je vejo in oprl se na roko. To je moglo biti stanje človeka popolnem mirnega ali pa jako vznemirjenega.

— Zakaj odpotujete? vprašala sem ga, ko sva nekaj časa molčala, gledajoč ga.

Takoj mi ni odgovoril.

— Opravki! rekel je in povesil oči.

Razumela sem, kako težko mu je bilo lagati pred menoj, in še, ker sem ga tako resno, iskreno vprašala.

— Poslušajte, rekla sem, — vi veste, kak dan je danes za me. V več ozirih je ta dan važen. Če vas vprašam, vedite, da ne zato, da bi pokazala sočutje (vi veste, da sem se privadila vas in ljubim vas), temveč vprašam zato, ker mi je treba vedeti. Zakaj odpotujete?

postopanja izgubi prav lepe občinske doklade, kajti kdor nema koncesije, tistemu tudi ni davka oziroma doklad plačevati.

Jezijo pa se posebno krčmarji. In zakaj bi se tudi ne? Drugi krčmarji plačevati morajo „štibro“ t. j. dohodninski davek in doklade, a čitalnici tega vsega ni treba, ker nema — dohodkov in vender se tam — jé, pije in igra, kajti tu je vedno zadosti udov — gostov. Tako so prenapeti mestni očetje hoteč škodovati Čitalnic, tudi mestni blagajnici napravili kvar.

Iz Celja 23. novembra [Izv. dop.] Preteklo sredo pričela je pred tukajšnjo c. kr. okrožno sodnijo obravnava proti 14 posestnikom s Pohorja zaradi znanih izgrediv v Šmartinu, o katerih sta v svojem listu že poročali. Zatoženi so bili: 1. zločina javnega nasilstva, ker so se dejansko protivilo orožnikom in je napadali. 2. Bivši župan Štefan Vrečko je zatožen, ker je orožnike po krivem dolžil zlorabe službene oblasti in jim po krivem očital, da so v službi bili pijani. 3. Janez in Anton Vrečko sta zatožena, ker sta z obljubami in grožnjami razne priče hotela pregovoriti, da drugače govore, nego se strinja z resnico. 5. Štefan Vrečko zatožen je telesne poškodbe, vsled katere ranjenec 120 dni ni mogel delati. 5. Sebastijan Zorko zatožen je zaradi razžaljenja časti. Obravnava bila je zanimiva in kdor je imel bistre oči, misliti si je moral, da bi morali na zatožnej klopi sedeti i oni gospodje, ki so z obljubami in denarjem podkurili te posestnike, da so se proti orožnikom postavili po robu in sploh tako zdvijali, kakor sicer ni navadno na mirnem, idiličnem Pohorju. Za danes mi ni možno poročati podrobno o tej obravnavi, ki je razkrila, kako globoko sega korupcija mej posestnike, od takozvane kulture obližane — pri nas pravimo takim ljudem „halbpelzer“ — zato naj zadostuje, da vam naznam obsodbo, ki se je objavila včeraj. Obsojeni so: Štefan Vrečko na jedno leto, Janez Vrečko na osem mesecev, Anton Vrečko na šest mesecev, Martin Brentuša na 3 mesece, Sebastijan Zorko na 10 tednov, Jurij Zorko na 2 mesece, Janez Hochler na 3 mesece, Anton Koren na 3 mesece, Jakob Potočnik na 3 mesece, Matija Babič na 2 mesece.

Možno, da bode gospóda v Slovenskej B strice obsojence zopet na kolodvoru počakala in potem s pijsko pogostila, a obsodbe same jim s tem ne bode odvzela. Nasledke svoje zaslepljenosti in nemčurskega hujskanja bode moral vsak trpeti

Domače stvari.

— (Doktorjem juris promoviran) je bil, kakor se nam iz Gradca poroča, na ondokajšnjem vseučilišču v soboto 22. dan t. m. naš rojak g. I. Kladva, avskultant pri c. kr. deželnem sodišču v Ljubljani.

— (Jour fixe „Sokola“,) ki je bil preteklo soboto v Čitalnični restavraciji, bil je srednje obiskan, sicer pa dovolj zabaven. Pevski zbori so bili krepki, veliko veselosti pa je izval komičen prizor, katerega sta predstavljala gg. Perdan in Jeršek. Reditelja prihodnjemu jour fixu sta gg. Druškovič in Sakser.

— (V Podčetrtku) je navadno jako dolgočasno življenje. Razmere so ondu toli prvotne, da je potovalec navadno celo za prenočišče v zadregi.

— Jako težko vam povem resnico, zakaj odpotujem, rekel je. — Ta teden sem mnogo mislil o vas in o sebi in sklenil sem, da mi treba odpotovati. Vi razumete, zakaj? in če me ljubite, me ne bodejte spraševali. Obrisal je čelo z roko in zakril je oči. — To je meni težko... A vam razumljivo.

Srcé mi je začelo silno bítí.

— Jaz ne morem razumeti, rekla sem, — ne morem, a povejte mi radi Boga, radi današnjega dne, povejte mi, jaz bodem vse mirno poslušala.

Premaknil se je, pogledal me in z nova potegní k sebi vejico.

— Sicer pa, rekel je po kratkem molčanju z glasom, ki se je zastonj prizadeval biti trd, — če tudi je neumno in nemogoče pripovedovati z besedami, če tudi mi je težko, potruditi se hočem, objasniti vam, pristavil je, in obraz njegov dobil je ostre poteze, kakor od kake fizične bolečine.

— Nu! rekla sem.

— Predstavite si, da je bil nek gospod A., recimo star in že življenja naveličan in neka gospa B., mlada, srečna, ki še ni poznala sveta, ne življenja. Po raznih rodbinskih odnošajih se je on za-

Ta nedostatek komforta pa hote, kakor že navadno v takih krajih, kjer je svet zaplankan, nadomestiti s krikom, da bi ostali svet na nje ne pozabil. Pravo za pravo vladata, ali vsaj bi rada vladala ondi gg. Vaczulik, kakor že ime kaže, prava originalna Nemca, katera pa nikdar nesta razžaljena, če njima slovenski oratar prinese svoje z žulji prislužene novce. A kljub tej blagej lastnosti, bi človek vse nemškutarje v Podčetrtku izgubil iz spomina, saj neso nikakor zanimivi — a da bi to preprečili, dobili so genijalno misel. Poslali so nezaupnico poslancu Jermanu, koliko je ta nezaupnica vredna, razvidno je iz tega, da je v vsem Kozijanskem okraji bil jedini volilni mož iz Podčetrтка proti Jermanu. Ta nezaupnica je torej **jednoglasi** in ves Podčetrtek naj v procesiji roma h kateremu koli svetniku zahvaljevat se, da je dandanes papir tako dober kup in tako potrpežljiv.

— (Čitalnica v Celji) izbrala si je načelnikom: dra. Josipa Serneca, namestnikom M. Vošnjaka, blagajnikom prof. M. Žolgarja, tajnikom dra. A. Vrečka. V 8. dan decembra priredi se zabavni večer s petjem in tombolo. Druga veselica bo na Silvestrov večer. —

— (Zblaznel) je v soboto dimnikar Janez Šoberl. Zjutraj skočil je iz svojega stanovanja v sv. Florijana ulicah št. 20 in tekel proti Prulam, kjer je skočil v Ljubljano, iz katere so ga izlekli štirje Krakovski fantje. Poljali so ga v blaznico.

— (Komisija) za zgradbo Herpeljsko-Tržaške železnice bo v dvorani Tržaškega namestništva 4. decembra t. l. pričela svoje službeno delovanje, katero se bo 5. dec t. l. nadaljevalo in končalo.

— (Zveza državnih železnic v Trstu.) V Trstu so sedaj pričela dela za železnico Herpelje-Trst. Zakon o tej progi sicer ustanavlja, da jo je začeti graditi leta 1883, dovršiti pa v treh letih. Stvar se je torej zavlekla, vender pa je upanje, da se bode sedaj hitrejšo doganjala, kjer je v proračunu državnem za prihodnje leto tudi zánio določena veliko večji vsota, nego-li je vlani bila. Kolodvor mislijo tej železnici postaviti tam, kjer je predvlastim bilo poslopje za Tržaško izložbo, to bode ob pristanišču Sv. Andreja. Odtodi bode tekla v Herpelje, kjer se sklene v državno železnico Istrsko. Za to železnico je v proračun vzetih 3.340.000 gld. Vladni krogi so jej zategadelj naklonjeni, ker jo imajo, zavoljo zveze mej Puljem in Trstom, za strateško važno. Drugi nazori, nič kaj prijazni, pa se čujejo od vladne strani glede proge, ki naj bi zvezala Trst z državno železnico cesarjevič Rudolfovo. Mestni, oziroma deželni zbor Tržaški je v zadnjem zborovanju pohvalil resolucijo, da naj se posebna železnica sežida od Trsta pa do Rudolfove železnice. Na to stran se tudi javno mnenje Tržaško pridno obrača. Vladi pa se kaj takega vidi predrago in neizpeljivo in mnogo več jej je do tega, da z južno železnico dožne „péage“-pogodbo za progo mej Divačo in Ljubljano, s čemer pa Trst ni zadovoljen. Glede „péage“-pogodbe teko razprave nekaj tednov že, a do končnega se ni še dospelo.

— („Zlatá Praha“) katero smo že večkrat omenili, je brez dvojbe ilustrovan časnik, ki ima vedno pazno oko na vse slovanske panoge, ter si vestno prizadeva, biti vseslovansko ilustrovano glasilo. Veliko podob iz slovenskih pokrajin je že

ljubil v njo, kakor v hči in bal se je, zaljubiti se drugače.

Umolknil je, pa jaz se nesem utikala v besedo.

— Pa on je pozabil, da je B. mlada, da je življenje za njo igrača, nadaljeval je zopet hitro in odločno, ne gledajoč me, — mislil je, da jo more ljubiti drugače, da bo njo to veselilo. Pa on se je motil in pri tej priči je čutil, da se mu drugo čustvo, težje kakor kesanje, usiljuje v dušo in prestrašil se je. Prestrašil se je, da se razdero prejšnji odnošaji in sklenil je odpotovati, predno se razdero. Govoreč, je začel, kakor v razmišljenosti brisati oči in zakril jih je.

— Čemu se je pa on bal ljubiti jo drugače? rekla sem, da se je jedva slišalo in zadrževala nemir, glas moj je bil ravnodušen, pa njemu se je zdel porogljiv. Odgovoril je s skoraj razžaljivim glasom:

— Vi ste mladi, rekel je, — jaz pa nesem mlad. Vi se hočete igrati, a meni je kaj drugega treba. Ne igrajte z menoj, kajti jaz slutim, da bi meni ne bilo dobro, vam pa bridko. To je rekel A., pristavil je on, — pa to je vse neumnost, in zdaj mislim, da razumete, zakaj da odpotujem. Ne govoriva več o tem. Prosim vas!

priobčil ta list, objavljaj je tudi v prestavi naših pisateljev proizvode, sploh kaže v vsakej živo zanimanje za nas. V zadnjem, 47. broji ima „Zlatá Praha“ zopet zanimivo podobo „Most čez Sočo pri sv. Luciji“. Kdor pozna divni prizor tega mostu in ve, kako srečno roko ima prof. Fr. Zvešina za take romantične predmete, si bode z veseljem ogledal to podobo, in ponosen bode na svojo ožjo domovino, ki hrani toliko naravno krasoto.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Temešvar 24. novembra. Električna razsvetljava, ki je od začetka tega meseca nam svetila, je včeraj nenadoma prenehala, da je vse mesto temno.

Pariz 24. novembra. Pri shodu delavcev, ki nimajo dela, bilo je 5000 ljudij. Po jako ljutih govorih sklenil je shod, da bode prihodnji zbor pod milim nebom. Po shodu peli so nekateri marseillaiso in carmagnolo. Policija posegla je vmés, več agentov in jeden komisar ranjeni. 30 oseb zaprtih.

Razne vesti.

* (Budget brez deficita.) Po poročilih došlih iz Rima bo laški finančni minister Magliani v prvej polovici prihodnjega meseca predložil komori svoj eksposé, iz katerega se razvidi, da se budget za 1884—1885 leto končava brez vsakega primankljaja, da si je v njem zaračunjenih obilo in prav velikih izrednih stroškov.

* (Požar v vlaku.) Na vlaku, vozečem iz Stuttgarta, navstal je v poštnem vozu ogenj in uničil vsa pisma in poštne pošiljatve, v katerih je bilo dva milijona mark v bankovcih.

* (Atar Kalfa, predstojnica sultanovega harema.) Predzadnji četrtek v 13. dan t. m. umrla je v Carigradu predstojnica in tajnica sultanovega harema, Atar Kalf, v visokej starosti 83 let. Ranjko pokopali so na sultanov ukaz z vso častjo in svečanostjo cesarske soproge (chadine) v rakvi sultana Mahmuda. Atar Kalfa prišla je 1829. leta za vlade tedanjega sultana Mahmuda II. kot sužnja (alme) v cesarski harem, postala pozneje odaliska in na zadnje še celo ljubljenska sultanova (chasiqe). Po smrti tega sultana bila je penzionirana in imenovana za predstojnico in tajnico sultanovega harema.

Poslano.

Vprašanje slavni c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani.

Pri dražbi plemenske govedí, ki se je vršila dne 20. t. m. v Lescab, kupil je mej družini tudi gosp. Fran Legat, podružnični predsednik, jedno junico.

Po predpisanih pogojih mora kupec kupljeno žival najmenj dve leti za plemo imeti, gosp. Legat pa jo je v polu ure že z 12 reci: dvanajstimi goldinarji dobička prodal gosp. Adolfu Muhr-u, posestniku Bleškega gradu.

Ker za gorenjsko živinorejo ni veliko razložka, ali junica stoji pri polnih jaslih grajske pristave ali pa, če se taista pase na s cedrami obraščenem Libanouu, v pradomovini omenjenega gospoda, se nam nehote urivajo vprašanja:

Veljajo li pogoji le za navadne živinorejce in ne tudi za predsednike podružnic c. kr. kmetijske družbe, in če veljajo za vse ali ima slav. c. kr. kmetijska družba sredstev in jih hoče uporabiti zoper navedeni prestoppek?

Več gorenjskih živinorejcev.

— Ne! ne! še govoriva! rekla sem in solza so me posilile. — Ali jo je on ljubil ali ne?

Ni mi odgovoril.

— Če je ni ljubil, zakaj je pa igral z njo, kakor z otrokom, rekla sem.

— Da, da, A. je bil kriv, pretrgal mi je hitro besedo, — pa bilo je vse končano in ločila sta se... kakor prijatelja.

— Pa to je strašno! in mari ni drugega konca, sem jedva zinila in prestrašila sem se tega, kar sem rekla.

— Da, je, rekel je in odkril vznemirjen obraz ter pogledal me naravnost. — Dva različna konca sta. Pa zaradi Boga, ne utikajte se z besedo vmes in poslušajte me. — Jedni govoré, rekel je on, ustal in bolestno nasmehnil se, — jedni govoré, da je A. prišel ob pamet, neumno se zaljubil v B. in povedal jej to... ona se je pa samo zasmejala. Za njo je to bila šala, zanj pa celo življenje.

Stresla sem se, hotela sem mu pretrgati besedo, da naj ne govori tako o meni, pa zadržal me je in položil svojo roko v mojo.

(Dalje prih.)

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem- peratura	Ve- trovi	Nebo	Mo- krina v mm.
22. nov.	7. zjutraj	733.36 mm.	— 6.0° C	sl. vzh.	obl.	2-20 mm. snega.
	2. pop.	733.57 mm.	— 4.2° C	sl. jz.	obl.	
	9. zvečer	734.43 mm.	— 5.6° C	sl. jz.	obl.	

Papirna renta	81	gid. 60
Žrebrna renta	82	80
Zlata renta	103	95
5% marena renta	96	95
Akcije narodne banke	871	—
Kreditne akcije	301	80
London	122	90
Napol.		74
C. kr. cekinai		78

Němské marky		60	gld.	10	kr.
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	125	"	—	"
Državne srečke iz l. 1864.	100 gld.	173	"	50	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta.		104	"	05	"
Ugarska zlata renta 6%		123	"	40	"
" " papirna renta 5%		94	"	90	"
" " " "		90	"	10	"
5% stajarske zemljišč. od vez. oblig.		104	"	50	"
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	116	"	75	"
Zemij. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi		122	"	40	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice		109	"	30	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice		105	"	60	"
Kreditne srečke	100 gld.	179	"	—	"

V Ljubljani, v 23. dan novembra 1884.

(745—3) **GIOVANNI GORIUP & Co. v Trstu.**

Zaradi vožnje blaga obrne naj se na **Emiliano d' Ant. Poglajen**, generalnega agenta v **Trstu**.

Jede Rolle muss der Echtheit wegen nebige eigenhändige Unterschrift tragen:

Jul. Winkler
Hauptstadt

Papirna renta	81	gid. 60
Žrebrna renta	82	80
Zlata renta	103	95
5% marena renta	96	95
Akcije narodne banke	871	—
Kreditne akcije	301	80
London	122	90
Napol.		74
C. kr. cekinai		78

goldinarjev

Razpošilja je

za vso Avstrijo:

bankino in menjiško podjetje,

I., Börsegasse 12, DUNAJ, I., Wollzeile 34.

1	prem. à mark	300000
1	dobit. à mark	200000
2	dobit. à mark	100000
1	dobit. à mark	90000
1	dobit. à mark	80000
2	dobit. à mark	70000
1	dobit. à mark	60000
2	dobit. à mark	50000
1	dobit. à mark	30000
5	dobit. à mark	20000
3	dobit. à mark	15000
6	dobit. à mark	10000
6	dobit. à mark	5000
6	dobit. à mark	3000
3	dobit. à mark	2000
6	dobit. à mark	1500
5	dobit. à mark	1000
6	dobit. à mark	500
20	dobit. à mark	145
33	dobit. à mark	200, 150,
		100, 94, 67, 40, 20.

Vkupe 50.500 dobitkov in poleg tega še jedna premija pride v sedmih razredih gotovo do odločitve.

9,290.100 mark.

Za žrebanje prvega razreda velja

1 cela	originalna srečka	av. v. gld. 3.50.
1 polovica	originalne srečke	av. v. gld. 1.75.
1 četrtina	originalne srečke	av. v. gld. —,90.

Vsak dobi originalno srečko z državnim grbom v roke in ob enem uradni načrt žrebanja, iz katerega se razvidi natančneje razdelitev dobitkov, čas žrebanja, uloge različnih razredov. Takoj po žrebanji dobi vsak udeleženec uradno, z utisnanim državnim grbom listo dobitkov, katera razločno navaja številke, ki so zadele. Dobitki se točno po načrtu izplačajo pod državnim jamstvom. Ko bi kakemu kupec srečk proti pričakovanju ne ugajal načrt žrebanja, pripravljeni smo ne ugajajoče srečke pred žrebanjem nazaj vzeti in dotično vsoto povrniti. Na željo se uradni načrti žrebanja naprej zastoj pošiljajo na ogled. Ker pričakujemo k temu novemu žrebanju mnogobrojnih naročil, tedaj prosimo, da nam bo mogoče vsa naročila skrbno izvršiti, taista kolikor mogoče hitro, vsekako pa pred

1. decembrom 1884

doposlati direktno na jednega podpisanih glavnih loterijskih bureau.

M. STEIN, VALENTIN & C.,
Steinweg 5, Königstrasse 36—38,
HAMBURG. HAMBURG.

Vsak ima pri nas to prednost, da dobi originalne srečke neposredno brez vsacega posredovanja manjših prodajalcev, potem dobi ne le v najkrajšem času po srečkanji, ne da bi zahteval, uradno listino o dobitkih doposlu, temveč tudi originalne srečke vselej po načrtu določenih cenah brez vsacega pribitka. (735—4)